

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Идентификациона
налепница

ПАЖЉИВО НАЛЕПИТИ

LAT B

ЛАТИНСКИ ЈЕЗИК

ОСНОВНИ НИВО

ОГЛЕДНИ ИСПИТ

DRŽAVNA MATURA 2021./2022.

LATB.00.SR.R.K1.24

45340

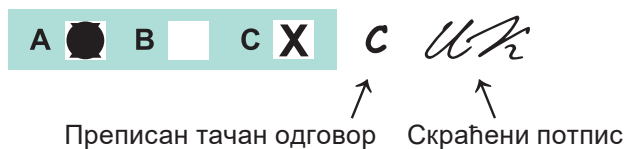
Латински језик

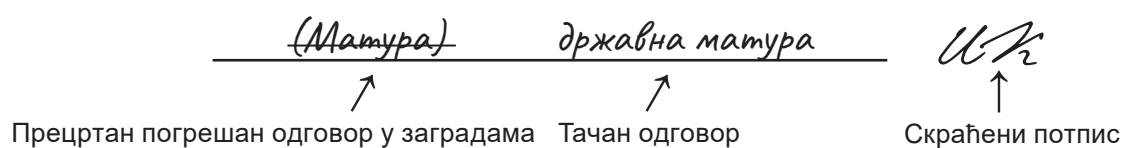
Начин означавања одговора на листу за одговоре:

Начин исправљања погрешака на листу за одговоре:

Начин исправљања погрешака у испитној књижици:

ОПШТА УПУТСТВА

Пажљиво прочитајте сва упутства и следите их.

Не okreћите страницу и не решавајте задатке док то не одобри водитељ испитне просторије.

Налепите идентификационе налепнице на све испитне материјале које сте добили у сигурносној кесици.

Испит траје **100** минута.

Испред сваке групе задатака је упутство за решавање. Пажљиво га прочитајте.

Пишите читко. Нечитки одговори ће се бодовати с нула (0) бодова.

На 2. страници ове испитне књижице приказан је начин означавања одговора и начини исправљања грешака. При исправљању грешака потребно је ставити скраћени потпис.

Забрањено је потписати се пуним именом и презименом.

Употребљавајте искључиво хемијску оловку која пише плавом или црном бојом.

Када решите задатке, проверите одговоре.

Желимо Вам много успеха!

Ова испитна књижица има 24 странице, од тога 3 празне.

Прва испитна целина – неvezани задаци

I. Задаци вишеструког избора

У следећим задацима од више понуђених одговора само је **један** тачан.

Тачне одговоре морате да означите знаком X на листу за одговоре.

Тачан одговор доноси један бод.

1. Nunc iam aperte rem publicam universam petis.

Коју функцију у реченици има потцртана реч?

- A. директног објекта
- B. индиректног објекта
- C. предиката
- D. субјекта

(1 бод)

2. Atque ita tribus et viginti plagis confuditur.

Којој знаменки одговара број у реченици?

- A. XXXII
- B. XXIII
- C. XXXIX
- D. XXVII

(1 бод)

3. Urbem Romam a principio reges habuere.

Која реч у реченици има функцију субјекта?

- A. urbem
- B. Romam
- C. principio
- D. reges

(1 бод)

4. Tum nuntius Romam ad consulendum redit.

Који је превод потцртане речи?

- A. од Рима
- B. у Рим
- C. из Рима
- D. у Риму

(1 бод)

5. Difficile est longum subito deponere amorem.

Каква се љубав спомиње у заданој реченици?

- A. дуготрајна
- B. изненадна
- C. различита
- D. тешка

(1 бод)

6. Semper pauper eris, si pauper es, Aemiliane.

Који је превод потцртаног дела реченице?

- A. Увек је био несрећан.
- B. Увек ћеш бити сиромашан.
- C. Увек си несрећан.
- D. Увек ће бити сиромашан.

(1 бод)

7. Poena metusque aberant.

Који је превод задане реченице?

- A. Било је казне и страха.
- B. Није било казне ни страха.
- C. Било је и борбе и победе.
- D. Није било борбе ни победе.

(1 бод)

8. Cur ergo Graecam etiam grammaticam oderam talia cantantem?

На коју се од наведених речи односи потцртана реч?

- A. ergo
- B. etiam
- C. grammaticam
- D. oderam

(1 бод)

9. In vestibulo mane clientes salutabant dominum.

Који је превод задане реченице?

- A. Навече ће клијенти у предворју поздрављати господара.
- B. Ујутро су клијенти у предворју поздрављали господара.
- C. Навече су клијенти у предворју поздравили господара.
- D. Ујутро клијенти у предворју поздрављају господара.

(1 бод)

10. Omnibus ducibus bella multa gerenda erant.

Који је превод задане реченице?

- A. Све војсковође намеравају водити многе ратове.
- B. Све су војсковође намеравале водити многе ратове.
- C. Све војсковође морају да воде многе ратове.
- D. Све су војсковође морале да воде многе ратове.

(1 бод)

11. Koja је од наведених речи синоним речи *vetus*?

- A. iuvenis
- B. pauper
- C. sapiens
- D. senex

(1 бод)

12. Које је значење речи *cupere*?

- A. капати
- B. куповати
- C. освајати
- D. желети

(1 бод)

13. Која од наведених речи **не потиче** из латинског језика?

- A. биологија
- B. фалсификат
- C. композиција
- D. понтификат

(1 бод)

14. Који је генитивни наставак речи *tempus*?

- A. -eris
- B. -i
- C. -oris
- D. -us

(1 бод)

15. Која од наведених речи значи *светло*?

- A. lux
- B.nox
- C. пах
- D. гех

(1 бод)

16. Који је римски краљ саградио зид који носи његово име?

- A. Анко Марције
- B. Нума Помпилије
- C. Сервије Тулије
- D. Тарквиније Охоли

(1 бод)

17. Кога или шта означава кратица *ed.*?

- A. књигу
- B. писца
- C. поглавље
- D. уредника

(1 бод)

18. Којем је хрватском граду римско име било *Мурса*?

- A. Цавтату
- B. Осијеку
- C. Сиску
- D. Задру

(1 бод)

19. Које место **није** страдало у ерупцији Везува?

- A. Херкуланеј
- B. Помпеји
- C. Рим
- D. Стабија

(1 бод)

20. Ко је био отац Ромула и Рема?

- A. Амулије
- B. Фаустул
- C. Марс
- D. Нумитор

(1 бод)

Друга испитна целина – задаци везани за прозни текст

Група задатака садржи двадесет задатака везаних за прилагођени текст.

Задаци су вишеструког избора и кратког одговора.

Свака реченица у тексту означена је бројем. Уз сваки је задатак из разумевања текста у заградама наведен број реченице на коју се тај задатак односи.

На питања постављена на латинском језику одговорите на латинском језику.

Gaius Iulius Caesar, Commentarii de bello Gallico, I, 12

(1) Flumen est Arar, quod per fines Aeduorum et Sequanorum in Rhodanum influit, incredibili lenitate, ita ut oculis, in utram partem fluat, iudicari non possit. (2) Id Helvetii ratibus ac lintribus iunctis transibant. (3) Ubi per exploratores Caesar certior factus est tres iam partes copiarum Helvetios id flumen traduxisse, quartam fere partem citra flumen Ararim reliquam esse, de tertia vigilia cum legionibus tribus e castris profectus ad eam partem pervenit, quae nondum flumen transierat. (4) Eos impeditos et inopinantes aggressus magnam partem eorum concidit: reliqui sese fugae mandarunt atque in proximas silvas se abdiderunt. (5) Is pagus appellabatur Tigurinus: nam omnis civitas Helvetia in quattuor pagos divisa est.

Коментар:

- (1) Arar, -aris, m. – Апар; Aedui, -orum, m. – Хедуанци; Sequani, -orum, m. – Секванци;
Rhodanus, -i, m. – Родан; incredibilis, -e – невероватан; lenitas, -atis, f. – спорост;
iudico, 1. – просудити
- (2) Helvetii, -orum, m. – Хелвећани; ratis, -is, f. – сплав; linter, -tris, f. – чамац;
iungo, 3. iunxi, iunctum – повезати
- (3) ubi – чим, кад; explorator, -oris, m. – ухода, извиђач; certiolem facere = обавестити;
vigilia, -ae, f. – ноћна стража, у време ноћне страже;
proficiscor, 3. profectus sum – упутити се, кренути; nondum – још не
- (4) impeditus, 3 – натоварен; inopinans, -antis – неспреман;
aggredior, 3. aggressus sum – напасти; concido, 3. -cidi, -cisum – убити;
sese fugae mandare = дати се у бег (mandarunt = mandaverunt);
abdo, 3. -didi, -ditum – крити
- (5) pagus, -i, m. – котар; Tigurinus, 3 – тигурински

I. Задаци вишеструког избора

У следећим задацима од више понуђених одговора само је **један** тачан.
Тачне одговоре морате да означите знаком X на листу за одговоре.
Тачан одговор доноси један бод.

21. Flumen est Arar, quod per fines Aeduorum et Sequanorum in Rhodanum influit, incredibili lenitate, ita ut oculis, in utram partem fluat, iudicari non possit.

На коју се реч у реченици односи потцртана заменица? (в. 1)

- A. Arar
- B. Aeduorum
- C. Sequanorum
- D. Rhodanum

(1 бод)

22. Flumen est Arar, quod per fines Aeduorum et Sequanorum in Rhodanum influit, incredibili lenitate, ita ut oculis, in utram partem fluat, iudicari non possit.

Коју функцију у реченици има потцртана реч? (в. 1)

- A. атрибута
- B. апозиције
- C. прилошке ознаке
- D. индиректног објекта

(1 бод)

23. Flumen est Arar, quod per fines Aeduorum et Sequanorum in Rhodanum influit, incredibili lenitate, ita ut oculis, in utram partem fluat, iudicari non possit.

Како према наведеној реченици Арар утиче у Родан? (в. 1)

- A. понирући
- B. врло бучно
- C. изливајући се
- D. једва приметно

(1 бод)

24. **Flumen est Arar, quod per fines Aeduorum et Sequanorum in Rhodanum influit, incredibili lenitate, ita ut oculis, in utram partem fluat, iudicari non possit.**

Који је превод потцртаног дела реченице? (в. 1)

- A. у којем делу
- B. над којим делом
- C. на коју страну
- D. по којој страни

(1 бод)

25. **Id Helvetii ratibus ac lintribus iunctis transibant.**

Који је превод потцртаног дела реченице? (в. 1 – 2)

- A. Хелвећани га прелазе.
- B. Хелвећани су је прелазили.
- C. Хелвећани га преносе.
- D. Хелвећани су је преносили.

(1 бод)

26. **Ubi per exploratores Caesar certior factus est tres iam partes copiarum Helvetios id flumen traduxisse,...**

Шта су према наведеној реченици учинили Хелвећани ? (в. 3)

- A. Обавестили су Цезара.
- B. Послали су уходе.
- C. Пребацили су чете.
- D. Препливали су реку.

(1 бод)

27. Ubi per exploratores Caesar certior factus est tres iam partes copiarum Helvetios id flumen traduxisse, quartam fere partem citra flumen Ararim reliquam esse,...

Шта се сазнаје из потцртаног дела реченице? (в. 3)

- A. Четврти је део прешао реку.
- B. Четврти део није прешао реку.
- C. Четврти део није стигао до реке.
- D. Четврти се део удаљио од реке.

(1 бод)

28. ...de tertia vigilia cum legionibus tribus e castris profectus ad eam partem pervenit, quae nondum flumen transierat.

Са колико је легија према заданој реченици Цезар отишао из табора? (в. 3)

- A. са једном
- B. са две
- C. са три
- D. са четири

(1 бод)

29. ...de tertia vigilia cum legionibus tribus e castris profectus ad eam partem pervenit, quae nondum flumen transierat.

Који је превод потцртаног дела реченице? (в. 3)

- A. Отишао је из оног дела.
- B. Прошао је кроз онај део.
- C. Дошао је до оног дела.
- D. Прешао је онај део.

(1 бод)

30. ...de tertia vigilia cum legionibus tribus e castris profectus ad eam partem pervenit, quae nondum flumen transierat.

На шта се у реченици односи потцртана заменица? (в. 3)

- A. на стражу
- B. на легију
- C. на табор
- D. на део

(1 бод)

31. ...de tertia vigilia cum legionibus tribus e castris profectus ad eam partem pervenit, quae nondum flumen transierat.

Који је превод потцртаног дела реченице? (в. 3)

- A. који још неће прећи реку
- B. који још није био прешао реку
- C. који још није могао да дође до реке
- D. који још није дошао до реке

(1 бод)

32. Eos impeditos et inopinantes aggressus magnam partem eorum concidit:

Који је превод потцртаног дела реченице? (в. 4)

- A. нападајући их
- B. желећи их напасти
- C. требао их је напасти
- D. напавши их

(1 бод)

33. Eos impeditos et inopinantes aggressus magnam partem eorum concidit:

Који је превод потцртаног дела реченице? (в. 4)

- A. велики део њега
- B. многи њихови делови
- C. велики део њих
- D. многи његови делови

(1 бод)

34. ...reliqui sese fugae mandarunt atque in proximas silvas se abdiderunt.

Коју функцију у реченици има потцртана реч? (в. 4)

- A. именског атрибута
- B. индиректног објекта
- C. апозиције
- D. субјекта

(1 бод)

35. ...reliqui sese fugae mandarunt atque in proximas silvas se abdiderunt.

Који је превод потцртаног дела реченице? (в. 4)

- A. Сакривају се у близини шуме.
- B. Сакрили су се у најближе шуме.
- C. Сакриће се у најближе шуме.
- D. Сакривали су се у близини шуме.

(1 бод)

36. Is pagus appellabatur Tigurinus: nam omnis civitas Helvetia in quattuor pagos divisa est.

Која реч у реченици има функцију апозиције? (в. 5)

- A. is
- B. Tigurinus
- C. civitas
- D. Helvetia

(1 бод)

37. Is pagus appellabatur Tigurinus: nam omnis civitas Helvetia in quattuor pagos divisa est.

Који је превод потцртаног дела реченице? (в. 5)

- A. Онај се котар називао тигуринским.
- B. Онај се котар назива тигуринским.
- C. Сам се котар назива тигуринским.
- D. Сам ће се котар назвати тигуринским.

(1 бод)

38. Is pagus appellabatur Tigurinus: nam omnis civitas Helvetia in quattuor pagos divisa est.

На коју се реч у реченици односи потцртани придев? (в. 5)

- A. is
- B. pagus
- C. Tigurinus
- D. civitas

(1 бод)

39. Is pagus appellabatur Tigurinus: nam omnis civitas Helvetia in quattuor pagos divisa est.

Коју функцију у реченици има потцртана реч?

- A. индиректног објекта
- B. директног објекта
- C. апозиције
- D. атрибута

(1 бод)

40. Is pagus appellabatur Tigurinus: nam omnis civitas Helvetia in quattuor pagos divisa est.

Који је превод потцртаног дела реченице?

- A. Хелвеција ће бити подељена на четрнаест котара.
- B. Хелвеција је подељена на четири котара.
- C. Хелвецију ће поделити на четири котара.
- D. Хелвецију деле на четрнаест котара.

(1 бод)

II. Задаци кратког одговора

У следећим задацима одговорите кратким одговором (речју или са неколико речи).
Одговоре упишите **само** на предвиђено место у испитној књижици.
Тачан одговор доноси један бод.

41. Flumen est Arar, quod per fines Aeduorum et Sequanorum in Rhodanum influit...

Како потцртана реч гласи у истом падежу у сингулару?

(1 бод)

42. ...ita ut oculis, in utram partem fluat, iudicari non possit.

Шта је по врсти потцртана реч?

(1 бод)

43. ...ita ut oculis, in utram partem fluat, iudicari non possit.

Како потцртани глагол гласи у индикативу у истом лицу и времену?

(1 бод)

44. Id Helvetii ratibus ac lintribus iunctis transibant.

Како потцртана заменица гласи у генитиву сингулара?

(1 бод)

45. Id Helvetii ratibus ac lintribus iunctis transibant.

Како потцртани глагол гласи у футуру I у истом лицу?

(1 бод)

46. Ubi per exploratores Caesar certior factus est tres iam partes copiarum Helvetios id flumen traduxisse,...

Која се конструкција појављује у заданој реченици?

(1 бод)

47. ...de tertia vigilia cum legionibus tribus e castris profectus ad eam partem pervenit,...

Шта је по врсти потцртана реч?

(1 бод)

48. Eos impeditos et inopinantes adgressus magnam partem eorum concidit;

Како потцртани придев гласи у компаративу у истом падежу?

(1 бод)

49. ...reliqui sese fugae mandarunt atque in proximas silvas se abdiderunt.

Како потцртана синтагма гласи у сингулару?

(1 бод)

50. ...reliqui sese fugae mandarunt atque in proximas silvas se abdiderunt.

Како потцртана заменица гласи у дативу?

(1 бод)

51. Која је данашња земља античка Хелвеција?

(1 бод)

52. Како се назива римска војна формација која је имала око 6000 војника?

(1 бод)

53. Из којег је римског рода потекао Цезар?

(1 бод)

54. Која се скраћеница употребљава за Цезаров *praenomen*?

(1 бод)

55. Против кога је Цезар водио грађански рат?

(1 бод)

Празна страница

Празна страница

Празна страница